
Meddelandeblad

Mottagare: Handläggare med ansvar för avgifter
inom äldre- och funktionshinderomsorg

6/2021
December 2021

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen år 2022

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, knutna till prisbasbeloppet. I detta meddelandeblad redovisar Socialstyrelsen några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet 2022

För år 2022 är prisbasbeloppet 48 300 kronor.

Högekostnadsskyddet enligt 8 kap. 5 § SoL

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård och förbrukningsartiklar får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. **För år 2022 motsvarar det 2 170,28 kr per månad.**

Avgiften för bostad i särskilt boende, som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. **För år 2022 motsvarar det 2 229,45 kr per månad.**

Minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL¹

Det minimibelopp som gäller för ensamstående ska, om inte annat följer av 8 kap. 8 § SoL, alltid utgöra per månad, lägst en tolfedel av 1,4044 gånger prisbasbeloppet. **För år 2022 motsvarar det 5 652,71 kronor per månad.**

¹ I socialutskottets betänkande 2021/22:SoU1 föreslogs en höjning av minimibeloppet. Höjningen motsvarar höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget, dvs. 200 kr per månad för ensamstående och 100 kr för sammanlevande makar och sambor. Förslaget antogs av riksdagen den 16 december 2021. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2022.

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra lägst en tolfedel av 1,1694 gånger prisbasbeloppet. **För år 2022 motsvarar det 4 706,84 kr per månad.**

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 % (proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre och handikappomsorg s. 41).

Individuell prövning av minimibeloppet

Enligt 8 kap. 8 § första stycket SoL ska en kommun höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § SoL. Eftersom en person kan ha faktiska kostnader som överstiger minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL så kan ett höjt minimibelopp fastställas efter en individuell prövning. Kostnader som kan beaktas är t.ex. fördyrade kostnader för resor, för viss typ av kost eller på grund av funktionshinder. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög (prop. 2000/01:149 s. 59).

Kommunen får även i vissa fall minska minimibeloppet enligt 8 kap. 8 § andra stycket SoL. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/01:149 s. 40–41).

Inkomstpensionstillägg

Inkomstpensionstillägget som infördes i september 2021 som ett tillägg till allmän pension ska inte beaktas när avgiftsunderlaget enligt 8 kap. 4 § SoL beräknas.

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av referensvärden för levnadskostnader. Levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I detta meddelandeblad redovisar vi Konsumentverkets beräkningar för år 2022. (*Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad – Prognos för år 2022, se tabell*).

På Konsumentverkets hemsida finns mer information om beräkningarna och de olika utgiftsposterna, läs mer här: <https://www.konsumentverket.se/om-konsumentverket/var-verksamhet/privatekonomi/kostnadsberakningar/>. Här finns framräknade belopp för 2022: <https://publikationer.konsumentverket.se/privatekonomi/koll-pa-pengarna>.

Livsmedelskostnader	6-11 mån	1 år	2-5 år	6-9 år	10-13 år	14-17 år	18-30 år	31-60 år	61-74 år	75 år -
All mat lagas hemma	1 110	980	1 260	1 830	2 300	2 770	3 040	2 860	2 570	*
... förutom lunch på vardagar	850	730	970	1 410	1 780	2 140	2 350	2 210	1 980	*

Individuella kostnader	0 år	1-3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-17 år	18-25 år	26-49 år	50-64 år	65 år-
Kläder och skor	720	720	970	980	700	580	520	510	510	490
Fritid och lek	110	210	420	550	550	630	670	650	650	570
Mobiltelefon **				70	100	150	150	150	120	90
Personlig hygien ***	430	670	190	190	380	680	700	660	640	600
Barn- och ungdomsförsäkring	190	190	190	190	190	190				
Övrig barnutrustning	820	440	20	20						
Summa individuella kostnader	2 270	2 230	1 790	2 000	1 920	2 230	2 040	1 970	1 920	1 750

Hushållsgemensamma kostnader	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror	120	150	240	280	340	390	440
Hemutrustning	980	1 080	1 360	1 770	1 870	2 050	2 170
Medier ****	1 470	1 700	1 930	2 250	2 440	2 630	2 930
Hushållsel	300	400	530	660	760	870	970
Vatten och avlopp	140	280	420	560	700	840	980
Hemförsäkring (storstad)	190	210	240	290	320	360	370
Hemförsäkring (mellanstor stad)	140	160	170	210	240	240	260
Hemförsäkring (mindre tätort)	120	140	150	180	200	220	220
Summa (storstad)	3 200	3 820	4 720	5 810	6 430	7 140	7 860
Summa (mellanstor stad)	3 150	3 770	4 650	5 730	6 350	7 020	7 750
Summa (mindre tätort)	3 130	3 750	4 630	5 700	6 310	7 000	7 710

* Matkostnaden beräknas med hjälp av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR 2012) som visar dagsbehovet av energi och näring för olika åldersgrupper. Det rekommenderade dagsbehovet av energi sträcker sig endast upp till 74 år. Konsumentverket kan därför inte presentera några matkostnader från 75 år och uppåt.

** Gäller för barn från 8 år

*** För 18-23 åringar ska kostnaden minskas med 80 kr/månad på grund av fri tandvård.

**** Här ingår familjeabonnemang för mobiltelefon. För hushåll som har barn under 8 år ska kostnaden minskas med 190 kr per månad.

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

De schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre (prop. 2000/01:149 s. 39). Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad. Det innebär även att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper (prop. 2000/01:149 s. 41).

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning kan kommunen behöva höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader till ett inte oväsentligt högre belopp för livsmedel (prop. 2000/01:149 s. 59). Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet kan behöva höjas om den enskilde har merkostnader för livsmedel, t.ex. på grund av att denne köper viss kost via hemtjänsten i ordnärt eller i särskilt boende eller dagverksamheten. Den faktiska merkostnaden bör godtas om den inte är oskäligt hög (prop. 2000/01:149 s. 59). Om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp (prop. 2000/01:149 s. 41).

Denna information (2021-12-7685) kan laddas ner från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer.
